

- 2 Woord vooraf**
- 3 Missie**
- 3 Project Werkbeurzen**
 - 3 Doelstelling
 - 3 Procedure
 - 3 Aantallen
 - 4 Boeken/Artikels dag- en weekblad/ TV/radio/Fotoreportage/Multimedia
 - 4 Onderzoeksjournalistiek/vooronderzoek/starterssubsidie/bijzondere journalistiek
 - 4 Statuut van de aanvrager
 - 5 Overzicht van de afgewerkte werkbeurzen
- 18 Niet gehonoreerde aanvragen**
- 18 Communicatie**
 - 18 Ledenwerving
 - 19 Ledenvoordeel
 - 19 E-brief
 - 19 Nieuwsbrief
 - 19 Gratis publicatieruimte (oproep werkbeurzen)
 - 19 Website: <http://www.fondspascaldecroos.com>
 - 20 Lezingen scholen
 - 20 Debat VUB
 - 20 Boekenbeurs
 - 20 Debat Boekenbeurs
 - 21 VVOJ conferentie
 - 21 Vlaamse Scriptieprijs
- 22 Bestuursorganen en organogram**
 - 22 Administratie
 - 22 Algemene Vergadering
 - 22 Raad van Beheer
 - 23 Dagelijks bestuur
 - 23 Jury
- 24 Financieel verslag - Bijlagen**

Het bestuur van het Fonds Pascal Decroos voor Bijzondere Journalistiek kijkt met grote tevredenheid terug op het afgelopen werkjaar. 2002 brak werkelijk alle records. Nog nooit werden zoveel werkbeurzen toegekend. 39 journalisten kregen een werkbeurs, wat bijna evenveel is als het aantal aanvragen het jaar voordien. Dit is een stijging met 86 %. Ook kreeg het Fonds nog zoveel aanvragen te verwerken. (80 tegenover 45 het jaar voordien of + 78%). 27 journalistieke projecten werden dit jaar gepubliceerd. Enkele waren heel opmerkelijke en sterk onderbouwde projecten die er zonder beurs nooit waren geweest. Enkele onderzoeksjournalistieke projecten waren een belangrijke informatiebron voor parlementairen en burgers in hun zoektocht naar feiten en argumenten. Is deze opmerkelijke stijging te wijten aan het feit dat op redacties minder budget aan bijzondere journalistiek wordt gespendeerd? Is het omdat er een algemene malaise bestaat op de mediemarkt (dalende advertentie-inkomsten, besparingen op redacties, ...)? Of is het omdat het Fonds nu meer dan ooit bekend is bij haar doelpubliek en zo haar drempel heeft verlaagd? Het feit dat 75 procent van de aanvragers freelancers zijn, doet ons vermoeden dat bekendheid hier wel de doorslag heeft gegeven. Het Fonds maakt wel degelijk zijn brugfunctie waar en zorgt voor een voelbare toegevoegde waarde in de Vlaamse media.

Meer dan ooit is het Fonds Pascal Decroos naar het grote publiek gestapt. Dit kon onze vereniging onder meer door de enorme steun die we elk jaar opnieuw van de meeste Vlaamse uitgevers mochten ontvangen. In 2002 stelden ze ons ter waarde van 89.238,65 euro aan publicatieruimte ter beschikking. Ook dit is een absoluut record. Alvast heel hartelijk dank.

Onze website wordt inmiddels beschouwd als de referentie voor informatie over de Vlaamse media. Een vat boordevol informatie over hoe de journalistiek in onze gemeenschap is georganiseerd. In 2001 was onze site goed voor 4930 hits, in 2002 hadden we 10991 hits. Een verdubbeling! Ook hier beantwoordt het Fonds Pascal Decroos aan een behoefte die leeft onder de burger, journalist en student. Dagelijks schrijven mensen zich in om onze e-zine gratis te mogen ontvangen. Onze databank telt inmiddels 1965 adressen van journalisten, mediamensen, studenten en andere geïnteresseerden.

Het Fonds was ook voor de eerste keer op de Antwerpse Boekenbeurs aanwezig. We mochten ervaren dat onder de bezoekers heel wat 'meerwaardezoekers' zich bevonden die zeer positief reageerden op het bestaan van het FPD en zich meteen lid maakten. Het debat 'Hoe geloofwaardig zijn de media?' deed de zaal vollopen en reacties losweken.

Het Fonds Pascal Decroos is er absoluut voor de jonge startende journalisten. Dit jaar wilden we ons voor de studenten zichtbaarder maken. We stapten naar heel wat hogescholen en universiteiten (opleidingen journalistiek/communicatie) om de werking van het Fonds uiteen te zetten. We steunden een debat over buitenlandberichterij georganiseerd door de Erasmushogeschool en de VUB.

Maar daarnaast hielden we de Vlaamse Scriptieprijs boven de doopvont, wat één van onze opmerkelijkste initiatieven van het voorbije jaar mag genoemd worden. Deze prijs sloeg bij de studenten dadelijk aan. Een negentigtal gegadigden stuurden hun scriptie in. Het Fonds werd bij alle Vlaamse hogescholen en universiteiten opgemerkt. Dit initiatief (samen met de Scriptiebank) willen we in de toekomst - hopelijk met de steun van een partner - verder uitbouwen. Jammer dat de redacties aan de laureaten weinig ruchtbaarheid hebben gegeven. We doen een oproep aan de redacties om dit schitterende initiatief volgend jaar extra te steunen.

We hebben, naast het financieren van researchprojecten, meegewerkt aan de oprichting van een Vereniging van Onderzoeksjournalisten in Vlaanderen en Nederland (VVOJ). Iedereen die aan het eerste initiatief, de conferentie 'onderzoeksjournalistiek' in Utrecht, heeft deelgenomen reageerde uitermate positief. We hopen in de toekomst met VVOJ verder nauw te mogen samenwerken.

Kortom, het Fonds Pascal Decroos heeft meer dan ooit zijn belang en impact binnen het medialandschap bewezen. We hopen alleen dat dit door de politici wordt opgemerkt. Een structurele subsidiëring zou een te appreciëren signaal zijn aan dit burgerinitiatief.

Het Fonds Pascal Decroos heeft tot doel de herinnering aan Pascal Decroos levendig te houden en zijn levenswerk voort te zetten door:

- het bevorderen van kwaliteits- en onderzoeksjournalistiek in Vlaanderen en daarbuiten;
- het creëren van de mogelijkheid voor jonge mensen om journalistieke talenten in de praktijk te ontwikkelen;
- het bijeenbrengen van mensen uit verschillende hoeken en lagen van de maatschappij.

Het Fonds Pascal Decroos geeft werkbeurzen aan bijzondere journalistieke projecten. Het Fonds wil Vlaamse bijzondere en onderzoeksjournalistiek financieel ondersteunen met werkbeurzen. Zo krijgen zowel beginnende als ervaren journalisten de kans om hun ideeën uit te werken.

PROJECT WERKBEURZEN

Doelstelling

De doelstelling van het Fonds Pascal Decroos voor Bijzondere Journalistiek is journalisten in staat te stellen journalistieke projecten van bijzondere aard en kwaliteit uit te voeren.

De steun wordt verleend in de vorm van een subsidie aan individuele journalisten.

Ze moeten kunnen aantonen dat hun project ongebruikelijke hoge kosten met zich meebrengt of zo tijdrovend van aard is dat de normale honorering van redactie of uitgeverij niet voldoende is om het project te realiseren. De projecten moeten uitstijgen boven de reguliere verslaggeving, de dagelijkse journalistiek of het correspondentschap. Het onderwerp of thema moet bijzonder zijn, of anders de benadering of invalshoek.

Procedure

Het opzet en de aanpak van de ingediende projecten moeten overtuigen: de plannen dienen goed doordacht en uitgewerkt te zijn, de wijze van informatievergaring (archief, interviews, reizen) moet een goede onderlinge samenhang vertonen en er moet een reële kans op uitvoerbaarheid zijn.

De aanvrager moet desgewenst – afhankelijk van het soort project – kunnen aantonen dat hij of zij over de nodige kennis, geschiktheid of ervaring beschikt om het plan te kunnen uitvoeren. Voorafgaand aan het subsidieverzoek ontvangt de aanvrager een leidraad waarin voorwaarden vermeld staan waaraan een verzoek moet voldoen. De aanvrager kan desgewenst van tevoren zijn of haar verzoek mondeling bespreken met de directeur van het Fonds.

De Jury komt in principe om de drie maanden bijeen om de binnengekomen subsidieaanvragen te beoordelen. In geval van afwijzing ontvangt de subsidieaanvrager een motivering van de beslissing van de Jury.

Totaalbudget werkbeurzen: 123.950 euro.

De helft van het budget wordt prioritair voorzien voor onderzoeksprojecten.

Aantal aanvragen

Tijdens het jaar 2002 ontving het Fonds 80 aanvragen.

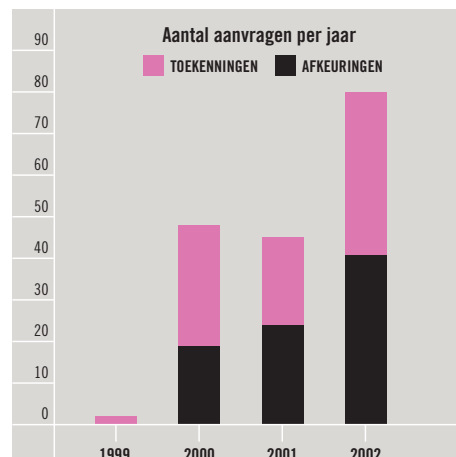
Daarvan werd geen enkele op niet-inhoudelijke gronden afgewezen.

De Jury heeft in totaal 4 keer vergaderd en kende een totaal subsidiebedrag toe van 133.075 euro. Van de 80 subsidieverzoeken werden er 39 goedgekeurd, 41 aanvragen werden na beoordeling afgewezen.

Tot op heden, werden in totaal 27 dossiers gepubliceerd, waarvan 11 in 2002, 12 in 2001 en 4 in 2000.

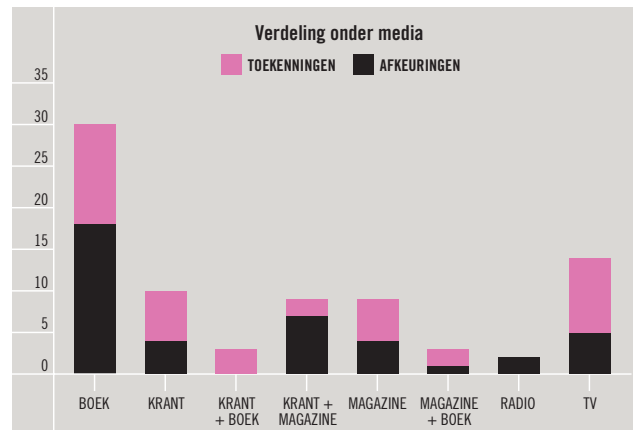
Overzicht van de aanvragen sedert de oprichting van het Fonds

	AANVRAGEN	TOEKENNINGEN
1999	2	2
2000	48	29
2001	45	21
2002	80	39
Totalen	175	91

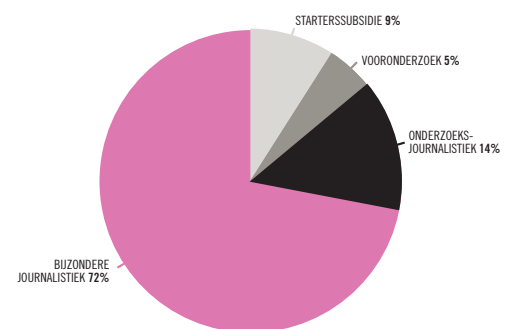
Boeken / Artikels dag- en weekblad / Radio / Fotoreportage / Multimedia

	AANVRAGEN	TOEKENNINGEN
Boek	30	12
Krant	10	6
Krant + boek	3	3
Krant + magazine	9	2
Magazine	9	5
Magazine + boek	3	2
Radio	2	0
TV	14	9
Totale	80	39

Onderzoeksjournalistiek / Vooronderzoek / Starterssubsidie / Bijzondere journalistiek

Starterssubsidie voor opstarten project	7
Vooronderzoek	4
Project voor onderzoeksjournalistiek	11
Bijzonder journalistiek project	58
Totaal aantal aanvragen	80

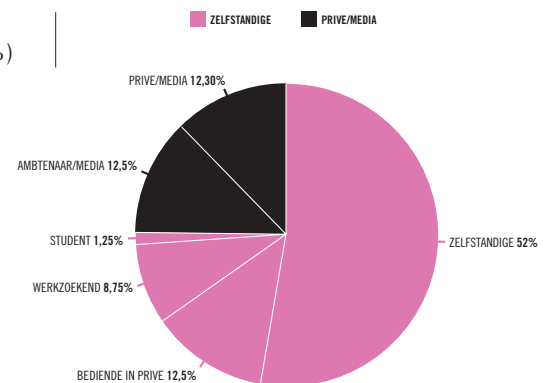
Statuut van de aanvragers

60 x Freelance

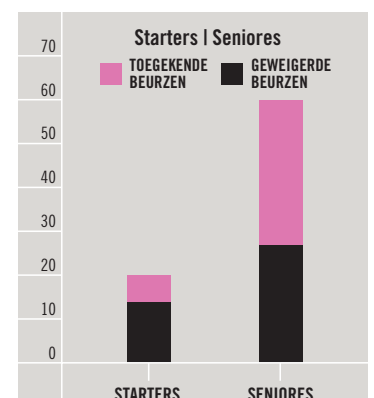
ZELFSTANDIGE	BEDIENDE IN PRIVÉ	WERKZOEKEND/FL	STUDENT
42 (52,70%)	10 (12,50%)	7 (8,75%)	1 (1,25%)

20 x Loontrekkende in sector

AMBTENAAR	PRIVÉ
10 (12,50%)	10 (12,30%)

	STARTERS	SENIORES	TOTALEN
Toegekende beurzen	6 (7,5%)	33 (41,25%)	39 (48,75%)
Geweigerde beurzen	14 (17,50%)	27 (33,75%)	41 (51,25%)
Aantal aanvragen	20 (25%)	60 (75%)	80

Freelance	19 (48,70%)
Loontrekkende sector	6 (15,40%)
Ambtenaar	6 (15,40%)
Werkzoekende / freelance	3 (7,70%)
Loontrekkende privé	3 (7,70%)
Loontrekkende onderwijs	1 (2,55%)
Student / freelance	1 (2,55%)

Overzicht van de afgewerkte beurzen

Irene Van der Linde (met hulp van Nicole Segers)

Het Fluwelen Gordijn - Reis langs de buitengrens van het nieuwe Europa

PROJECTOMSCHRIJVING

Europa breidt uit. Als alles volgens Brussels plan gaat, zullen eind 2003 de onderhandelingen met tien kandidaat-lidstaten afgerond zijn. Europa's oostgrens zal dan samenvallen met de buitengrenzen van Finland, Estland, Letland, Litouwen, Polen, Slowakije en Hongarije. Roemenië en Bulgarije staan op de agenda voor 2006, kandidaat-lid Turkije moet zich eerst nog bewijzen. Het zijn landgrenzen, door de eeuwen heen bevochten, getrokken en verlegd.

Nu wordt het "onze" grens.

In hun verhaal nemen Irene Van der Linde en fotografe Nicole Segers de lezers mee langs dit voor ons onbekende randje van Europa. Door gesprekken en ontmoetingen met grensbewoners - boeren, burgemeesters, Roma, Russen, anarchisten, bewakers, illegalen, idealisten, fascistten, smokkelaars - wordt duidelijk wat er zich in het grensgebied afspeelt: wie de grensbewoners zijn, wat hen bezighoudt en wat voor hen de betekenis is van de grens.

Hoe ziet onze toekomstige buitengrens eruit? Een voorwaarde voor deelneming aan de EU is dat de nieuwe lidstaten hun oostgrenzen bewaken. Prikkeldraad en grenspalen scheiden naaldbossen, bergkammen, kuddes bizons, steden en mensen.

Het zal geen nieuw ijzeren gordijn worden, beloven politici in Brussel, maar een nieuw gordijn, wellicht minder koud en hard, wordt wel degelijk opgehangen. Ook dit "fluwelen" gordijn kapselt landen in en sluit anderen uit. Toch richt de blik van de grensbewoners zich niet alleen op het Westen. Over de grens heen proberen ze ook naar het Oosten te reiken.

De reis langs de oostgrens van het nieuwe Europa zal uiteindelijk inzicht geven in de betekenis van de Europese Unie: want juist aan de periferie van het imperium wordt het wezen van Europa zichtbaar. De grensbewoners leven op het breukvlak tussen oost en west, tussen wel- en niet-Europa. Waarom houdt Europa bij deze grens op? Hoe ver kan Europa zich nog naar het Oosten uitstrekken? Is Turkije Europa? En Rusland? Waarom horen Polen en Roemenië er wel bij en Moldavië, Oekraïne en Wit-Rusland niet?

Daarbij gaat het om de vraag: wat is Europa? Deze zoektocht zal als een rode draad door het boek heen lopen. Wat betekent het om "erbij" te horen?

Niet op Brussels paper, maar in de praktijk. Het is geen theoretische vraag, het gaat om het effect van de EU op het dagelijks leven van Europeanen, op hun werk, inkomen, onderwijs, voedsel, taal. En om wat de grensbewoners uit de diverse landen gemeen hebben: geschiedenissen, problemen, emoties en ideeën.

Wat bindt ons Europeanen? Bestaat er een Europese identiteit?

Dit zal uiteindelijk een idee kunnen geven over de mogelijke toekomst van Europa.

Deze reportage kwam tot stand met steun van de European Cultural Foundation, het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten en het Fonds Pascal Decroos voor Bijzondere Journalistiek.

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:

5.000 euro, toegekend op 18/10/2002.

PUBLICATIE:

Op 16/11/2002 publiceerde De Standaard een artikel over de oostgrens van de Baltische Staten (Op reis langs de toekomstige buitengrens van de EU -Wachten op Europa) en op 13/11/2002 stond dit artikel in Vrij Nederland.

Sarah Vanagt

After Years of Walking

PROJECTOMSCHRIJVING

In Rwandese scholen wordt de geschiedenis van Rwanda momenteel niet onderwezen.

Na de genocide van 1994 besloot de regering dat die geschiedenis eerst herzien en herschreven diende te worden.

Het vertrekpunt van deze documentaire is een film gemaakt in 1959 door Vlaamse Witte Paters in Rwanda. De film, met de titel "Fils d'Imana", is een evocatie van de geschiedenis van Rwanda. Tegen de tijd dat de film voltooid was, was het politieke klimaat in Rwanda drastisch gewijzigd. Met de onafhankelijkheid van Rwanda in het vooruitzicht, veranderden de Belgen plots van bondgenoot en werd de regerende Tutsi-elite vervangen door een nieuwe hutu-elite. In dit nieuwe politieke klimaat besloten de Witte Paters om "Fils d'Imana" niet openbaar te vertonen. In april 2002 trok Sarah Vanagt naar Rwanda en nam de film Fils d'Imana mee als een

ingang in Rwanda's recente zoektocht naar een geschiedenis.

In *After Years of Walking* komen kinderen, leraars, genocide-uitvoerders, studenten en historici aan het woord; ze bevinden zich allen in de onzekere zone tussen de oude geschiedenis en een nieuwe.

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:
2.700 euro, toegekend op 25/05/2002.

PUBLICATIE:
'Graduation screening' in februari in de National Film Theatre (South Bank, London). Er was een eerste vertoning in het Old Horse Hospital (Londen) op 6/11/2002, georganiseerd door de "One World Broadcasting Trust".

Steven Decraene (met Peter Denruyter en Geert Sciot)

De crash van Sabena - de geschiedenis, de intriges, de getuigen

PROJECTOMSCHRIJVING

Steven Decraene (aanvrager van werkbeurs), Peter Denruyter & Geert Sciot zijn alle drie journalisten die zich in het ingewikkelde en tragische Sabena-dossier hebben vastgebeten. Samen schreven ze een boek dat op 6 mei 2002 is verschenen.

Sabena was de eerste nationale luchtvaartmaatschappij in Europa die verdwijnt. Hoe is het zo ver kunnen komen met 's lands vliegend monument? De verloving met het Zwitserse parapedaardje Swissair kondigde zich zes jaar geleden nog zo mooi aan.

Champagnedronken begon Sabena aan een waanzinnig groeiritme.

The sky was the limit. Wie dacht toen dat Sabena als derde veiligste maatschappij haar vleugels zou verliezen? Wie duwde Sabena uit koers? Was het Swissair? Waren het de politici of de bestuurders? Welke rol speelden de vakbonden? Honderden vragen, honderden meningen. Van eerste minister tot piloot: ieder heeft zijn waarheid over de fatale crash.

Dit boek brengt het verhaal over de vervlogen tijden van Sabena. Aan de hand van getuigenissen, eigen ervaringen en doorgedreven spuurwerk tonen de auteurs hoe de Belgische luchtvaartmaatschappij haar einde tegemoet vloog.

Een story zonder happy end met de gedachten van de hoofdrolspelers en de gevoelens van de Sabéniens. Geert Sciot (1971) is journalist bij De Morgen en volgt al jarenlang de luchtvaart-sector. Steven Decraene (1976) en Peter Denruyter (1967) zijn beiden journalist bij de VTM Nieuwsdienst en brachten maandenlang verslag uit van de lange doodstrijd van Sabena.

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:
5.000 euro, toegekend op 20/02/2002.

PUBLICATIE:
Boek met als titel "DE CRASH VAN SABENA, de geschiedenis, de intriges, de getuigen". Persvoorstelling op maandag 6/05/2002 - 11.30 uur in Hotel Astoria te Brussel, waar ook het 'hotelakkoord' werd onderhandeld. Een inleiding werd verzorgd door Herman De Croo, voorzitter van de kamer en voormalig minister van Verkeer.
Uitgeverij: Van Halewyck, 2002

Monica Moritz

Oorlog is geen kinderspel

PROJECTOMSCHRIJVING

Na 9 jaar burgeroorlog komt Sierra Leone weer op adem. Ruim 50 000 burgers zouden zijn omgekomen en duizenden verminkt door kindsoldaten in dienst van rebellenleider Foday Sankoh. Sinds de verkiezingen in het voorjaar is het rustig in het land. De kindsoldaten worden door de overheid aangemoedigd om hun plaats in de maatschappij te heroveren.

Ze trekken een uitkering ter waarde van een maandloon en kunnen gratis naar school. Makkelijk is hun rehabilitatie niet. Veel kinderen werden door de rebellen ontvoerd toen ze nog heel jong waren en zijn niet of nauwelijks naar school geweest. Bovendien hebben ze een ware ravage aangericht tijdens de lange oorlog. De kindermilities, vaak onder invloed van hard drugs, hebben duizenden burgers vermoord of zwaar gemutileerd. Ze hakten handen en voeten af van duizenden weerloze burgers die nu minder aandacht krijgen dan hun beulen. Kindsoldaten verzoenen met hun slachtoffers lijkt een onmogelijke opgave, ondanks de inspanningen

van de vele NGO's die in Sierra Leone aanwezig zijn. Richard Cole, een Sierra Leonees, heeft een eigen methode bedacht om die kinderen te rehabiliteren en te verzoenen met hun slachtoffers. Cole was ooit zelf een straatkind en een beruchte drugdealer, maar werd ondanks zijn crimineel verleden, dominee. Cole spreekt niet over godsdienst.

Hij wil de verloren jeugd van Sierra Leone een waardige toekomst bieden en werkt daar dag en nacht aan. Hij vangt ex-kindsoldaten op in een tehuis waar ze, na een ontwenningsskuur, wonen, naar school gaan en een beroep leren. Het gaat maar om tientallen ex-kindsoldaten, maar zij moeten op hun beurt andere kinderen begeleiden.

Sommigen onder hen volgen nu IT cursussen. Cole zet alles op alles om, vooral in gebieden waar de grootste concentratie kindermilities actief was, scholen op te richten waar de kinderen samen met hun slachtoffers aan een nieuwe toekomst kunnen werken. De IT scholen van Cole moeten verzoening in de hand werken en jobs voor de toekomst verzekeren. Hij krijgt daarbij steun van landgenoten die in het buitenland carrière hebben gemaakt.

Cole hoopt volgend jaar van start te gaan met zijn project.

In de reportage praten we met kindsoldaten over hun afschuwelijk verleden en hun moeizame reïntegratie in de maatschappij. We volgen Cole die het land afreist om zijn verzoenings-politiek te realiseren en we praten met verbitterde slachtoffers die nu nog in kampen zitten en moeten bedelen om hun gezin te voeden.

De film duurt 28' en is een productie van Open Onderwijshuis/Vredescentrum ism. het Belgisch Staatssecretariaat voor Ontwikkelingssamenwerking (DGIS), het Fonds Pascal Decroos en Lichtpunt (Canvas).

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:
4.000 euro, toegekend op 20/02/2002.

PUBLICATIE:
Een film met als titel "Oorlog is geen kinderspel", scenario en regie Monica Moritz, productie Dirk Timmermans, coproductie "Lichtpunt VRT, ©
2002 Vredescentrum Antwerpen.
Uitzending: "Lichtpunt" (Canvas, VRT) op zondag 10/11/2002.

Sergio Esteban Servellon Sosa

Waartoe de kogel leidt

PROJECTOMSCHRIJVING

Reconstructie van de burgeroorlog in El Salvador aan de hand van de keuzes gemaakt door drie Vlaamse priesters. Parallele vertelling vanaf het moment dat de Kerk in de jaren '50 en '60 na het II Vaticaans Concilie priesters op missie zond. In Vlaanderen komt een beweging op gang om te missioneren in Latijns-Amerika. De rol van de Internationale Christen-democratie om partijen in Latijns-Amerika op te zetten dient hier niet alleen om de Noord- Zuid problematiek uit te beelden, maar tevens om de politieke context van de priesters uit te diepen. Rode lijn van het verhaal is hoe mensen reageren op een extreme situatie vertrekkend van hun achtergronden en waar dit toe leiden kan.

Naast een korte historische inleiding van de sociale onlusten in Centraal-Amerika worden ook de verschillende achtergronden van priesters besproken. Hun roeping en idealisme worden verbonden aan de politieke en sociale gebeurtenissen van die tijd. Geleidelijk aan worden stellingen ingenomen naarmate de situatie escaleert. De politieke druk weegt steeds meer en meer en de manoeuvreermogelijkheden worden steeds kleiner. Sleutelmoment vormt de tijd rond de moord op aartsbisschop A. Romero en diens begrafenis in 1980. De polarisatie die zich toen van heel het land meester maakt wordt van dan af scherp uitgebeeld door de drie Vlamingen.

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:
1.000 euro, toegekend op 20/02/2002 voor de research van de documentaire.

PUBLICATIE:
Deze documentaire (52 min.) werd niet geproduceerd.

PROJECTOMSCHRIJVING

Naar aanleiding van de gebeurtenissen rond 11 september 2001 is Rudi Rotthier, ruwweg vanaf 1 januari 2002, aan een wereldreis door moslimlanden begonnen. Hij is vertrokken in Marseille, en zal de volgende landen aandoen: Tunesië, Algerije, Marokko, Mauretanië, Nigeria, Turkije, Iran, Kasjmir, Bangladesj, Indonesië om uiteindelijk in Afghanistan te eindigen.

Het uitgangspunt van de trip was: al te veel wordt gedacht in termen van dé islam, of dé moslims, terwijl het uiteindelijk om ruim een miljard mensen gaat, die verschillende talen spreken, verschillende gebruiken hebben, en zelfs verschillende vormen van islam belijden.

Dé moslim is bovendien doorgaans in een ongunstig licht geplaatst: ofwel is hij agressief, ofwel makkelijk manipuleerbaar, en zij is onderdrukt.

Rotthier hoopt dat hij tijdens deze reis die een jaar zal duren, “dé islam” kan versplinteren in verhalen van gewone mensen, geen terroristen, geen machthebbers, maar mensen die hun lot ondergaan, of die er zich op een bescheiden niveau tegen verzetten, die hun droompjes koesteren, of hun dromen hebben opgegeven, die moeten scharrelen om rond te komen, of die welvarender zijn dan Rotthier zelf, mensen die bezeten zijn van de Palestijnse kwestie of die het allemaal geen barst meer kan schelen, die inderdaad verdrukt worden, of die juist democratische hervormingen hebben afgedwongen.

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:

5.000 euro, toegekend op 29/05/2002.

PUBLICATIE:

De verhalen worden op drie manieren gebracht:

- 1) in dagelijkse stukjes op pagina twee van de krant De Morgen;
- 2) in maandelijks artikelen voor Zeno, de bijlage van De Morgen, waarin een moslimgebied nader wordt toegelicht;
 - KAÏRE, het intellectuele en theologische centrum van Moslims en Arabieren (De Morgen/Zeno, 01/06/2002)
 - SYRIË, het koninkrijk van de stilte (De Morgen/Zeno, 06/07/2002)
 - SAOEDI-ARABIË: het rijke leven in een zeepbel (De Morgen/Zeno, 27/07/2002)
 - IRAN: Iraanse vrouwen knagen aan Islamitische republiek (De Morgen/Zeno, 30/11/2002)
- 3) in een boek dat in de loop van 2003 bij uitgeverij Atlas zal verschijnen, met daarin de grotere verbanden, de vergelijkingen tussen verschillende landen, en de evolutie in zijn persoonlijke perceptie van en oordeel over de moslimwereld.

Tom Dieusaert

Latijns Amerika en de globalisatie van de armoede

PROJECTOMSCHRIJVING

Het lijkt maar niet goed te komen met Latijns Amerika.

Na de dictaturen van de jaren '70, de verloren jaren '80 met hyperinflatie, een kleine opwelling begin jaren '90 is de situatie aan het begin van de 21e eeuw erger dan ooit.

In Centraal Amerika heerst een hongersnood, het eens zo trotse Argentinië ziet zijn inwoners massaal emigreren, een land als Mexico is een economische vazal van de VS geworden terwijl een langdurig burgerconflict in Colombia en de oorlog tegen de drugs de Andesregio verlamt.

Wat is er gebeurd met de positieve vooruitzichten van een decennium geleden?

In de meeste landen hebben autoritaire regimes plaats geruimd voor gekozen democratische mandatarissen, de schuldencrisis van half de jaren tachtig werd bedwongen evenals de hyperinflatie.

Begin jaren negentig werden er staatsbedrijven massaal van de hand gedaan, wat buitenlandse investeerders aantrok. De prijzen voor grondstoffen zijn gedaald terwijl de industriële activiteit zich is gaan toespitsen op assemblage voor goedkope export en niet meer de lokale markt voorziet. De devaluatie van de Mexicaanse peso in 1994 en het negatieve effect daarvan op andere “opkomende” markten was een eerste waarschuwing dat niet alles van een leien dakje liep. Eind jaren negentig is het continent in een diepere crisis: een land als Argentinië staat op de rand van een sociale explosie, de Mexicaanse economie heeft een nulgroei, de centraal Amerikaanse landen zien hun BBP zelf inkrimpen. De recessie in de VS, de voornaamste exportmarkt, maakt de toekomst er niet rooskleuriger op. Terwijl het liberale model in vraag wordt gesteld en de vrije markt niet voor welvaart heeft gezorgd, worden populistische, autoritaire regimes zoals in Venezuela weer aantrekkelijk.

Door de deregulatie ontstaan er ook breuken in de maatschappij zelf, waar de onderste klassen – bijvoorbeeld de indianen in Chiapas en Ecuador – hun rechten opeisen.

Tom Dieusaert speurde aan de hand van reportages en interviews naar de oorzaken van de structurele armoede op een continent dat – in tegenstelling tot bv Afrika - geen ethnische of religieuze tegenstellingen kent, daarenboven een onmetelijke rijkdom aan grondstoffen en een grote culturele uniformiteit (één taal, één gemeenschappelijke geschiedenis).

Waar liepen de plannen van het IMF en Wereldbank fout?

Is de politiek van open grenzen, privatiseringen van overheidsbedrijven en buitenlandse investeringen de goede geweest?

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:

2.400 euro, toegekend op 20/02/2002.

PUBLICATIE:

- 1) Boek bij Roularta (2003)
- 2) Artikels in De Wereld Morgen.
- 3) De Financieel Economische Tijd.
 - Het wonder van Colombia - 15/06/2002
 - De lange weg der landloze boeren - 05/10/2002

Catherine Vuylsteke

Een Talib in je hoofd

PROJECTOMSCHRIJVING

Vrouwen zijn in een land als Afghanistan wel vaker de inzet geweest van een conflict. In de jaren twintig van de vorige eeuw wisten de grootgrondbezitters de mollahs tot een opstand tegen de koning te bewegen omdat deze de vrouwen wou ontsluiten, terwijl hun eigenlijke doel het tegenhouden was van de geplande landhervormingen.

Eind jaren zeventig namen duizenden godvruchtigen andermaal de wapens op, toen het communistische regime ging wrikken aan de traditionele positie van de Afgaanse vrouw.

En vorig jaar waren het de Amerikanen, die de abominabele situatie van 's lands vrouwen aanwendden als legitimatie voor het gebruik van clusterbommen.

Een onmenselijk regime als dat van de Taliban, dat zijn dochters, zusters en echtgenotes onderwijs en medische zorg ontzegt en dat hen gezichtsloos maakt achter bleekblauwe nylon chadari's of burqa's, daar moest het Westen toch tegen optreden?

Als de Amerikanen gelijk hadden, luidt de verdrijving van de Taliban voor vrouwen zonder meer de terugkeer naar het paradijs. In hoeverre is dat zo, en wat zijn de verzuchtingen van Afghanistan's meest mediagenieke bevolkingsgroep?

Catherine Vuylsteke liet ze zelf aan het woord, in een serie portretten uit zowel de hoofdstad als het zuidelijke ex-Talibanbolwerk Kandahar en de centrale bergen van de Hazarajat. Ongeletterde en hoog opgeleide vrouwen, Pashtuns, maar evengoed Tadjieken als Hazara. Vrouwen die vluchtten en vrouwen die bleven. Vrouwen met een huis, of alleen een tent, of nog maar één been.

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:

3.000 euro, toegekend op 20/03/2002.

PUBLICATIE:

op 11/09/2002, in de speciale 11 september bijlage van De Morgen.

Bart Demyttenaere

Levenslang

PROJECTOMSCHRIJVING

De 32 Belgische gevangenen zitten barstensvol, de infrastructuur is hopeloos verouderd en van een degelijke structurele (na)begeleiding van (ex-) gedetineerden is amper sprake. Decennialang werd het gevangeniswezen door de overheid stiefmoederlijk behandeld.

Het onderwerp is nochtans een belangrijk punt op de politieke agenda's van de partijen.

De discussies in de media en de politiek gaan over de criminaliteit, de toegenomen onveiligheid op straat, de rol van justitie en ook over de strafmaat. Iedere burger heeft een mening over deze thema's maar weinigen weten wat er zich achter de tralies afspeelt.

Bart Demyttenaere vertrekt vanuit de persoonlijke ervaringen van vijf gedetineerden die een lange straf

uitzitten. Vervolgens laat hij een aantal vooraanstaande “veldwerkers” aan het woord: een gevangenisdirecteur, een aalmoezenier, enkele cipiers, een justitieel welzijns-werkster en een justitieassistent.

De lezer wordt zo geconfronteerd met indringende levensverhalen en getuigenissen van mensen die jarenlang achter de tralies verbleven of werkten.

Demyttenaere velt geen oordeel, maar zoekt de nuance en de menselijke waardigheid. Levenslang bevat ook het resultaat van een grootschalig onderzoek naar de beeldvorming over gedetineerden. Het spreekt vanzelf dat Levenslang ook ingaat op de rol die de media spelen bij deze beeldvorming. Dit onderzoek wordt aangevuld met ethische beschouwingen van een procureur en een strafpleiter, én twee kritische interviews met Vlaams minister Mieke Vogels en federaal minister Marc Verwilghen.

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:
5.577,60 euro toegekend op 28/02/2001.

PUBLICATIE:
Boek met als titel “Levenslang, een blik achter de tralies van de Belgische gevangenen.”
Uitgeverij: Manteau, 2002.

Ginette Geenens & Anne Wislez

Niemand mocht het weten. Het leven van een laaggeletterde vrouw.

PROJECTOMSCHRIJVING

Niet kunnen lezen of schrijven, het lijkt onmogelijk in deze tijden van massacommunicatie. En toch treft het meer mensen dan we denken.

Ginette Geenens, bijvoorbeeld. Zevenenvijftig jaar lang heeft ze geleefd zonder letters.

Van haar prille kindertijd tot haar pensioen heeft ze school gelopen, gewerkt, geld verdiend, haar huishouden gerund, haar kind opgevoed – zonder dat iemand buiten haar gezinsleden het wist. Want niemand mocht het weten.

Niemand mocht zien onder welk verschrikkelijk en oneigentijds juk zij gebukt ging.

Dus leefde ze zo dat niemand het kon ontdekken: stil, klein, anoniem. Onzeker, geïsoleerd en routineus. Alles liever dan de schaamte te moeten ervaren van het ‘anders zijn’.

De dood van haar man veranderde alles.

Ginette maakte kennis met basiseducatie, een alfabetiseringscursus voor volwassenen.

Beetje bij beetje leerde ze haar diepgewortelde schaamte en haar oude afkeer voor letters overwinnen. De dag dat Ginette de school betrad, ging er een ongekende wereld voor haar open. Na jarenlang zwijgen ging Ginette eindelijk praten. Journaliste Anne Wislez luisterde naar haar zo lang ingehouden geheim en schreef het neer.

Eerst mocht niemand het weten, nu iedereen. In Ginettes moedige tocht van schaamte naar zelfvertrouwen is het publiceren van haar levenverhaal een gigantische mijlpaal.

Tegelijk schetst dit aangrijpende egodocument het leven van een textielarbeidster uit de Vlaamse Ardennen in de jaren zestig.

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:
3.718,40 euro, toegekend op 28/02/2001.

PUBLICATIE:
Boek met als titel “Niemand mocht het weten”,
Uitgeverij: Houtekiet, september 2002

Anja Van Der Borgh

Manipur

PROJECTOMSCHRIJVING

Wantoestanden die heersen bij onderdrukte bevolkingsgroepen en terroristische acties schokken de wereld voortdurend (cfr. Afghanistan, Columbia, Myanmar, ...). Hoewel het politiek gevoelige noordoosten van India aan de grens ligt met het dictatoriale Myanmar spreekt niemand in de internationale pers over de vaak tot wanhoop gedreven bevolking, de diepgewortelde corruptie, de slachtpartijen, ontvoeringen en afpersingen, de nagenoeg dagelijks ontploffende bommen. Kortom, er heerst extreem geweld in de vier terroristische noordooststaten van India. Waarom? De Indische regering houdt het gebied angstvallig afgesloten van de

buitenwereld; voor het massatoerisme en zeker voor journalisten.

De toegangsbepalingen voor vier van de zeven noordooststaten met name Arunachal Pradesh, Manipur, Mizoram en Nagaland wijzigen voortdurend.

Manipur, één van de meest onrustige staten met 2,3 miljoen inwoners, is uitzonderlijk toegankelijk voor individuele personen mits een “special permit”.

Voornaamste reden is het MPLF (Manipur People's Liberation Front), de belangrijkste van het vijftigtal verschillende guerillagroepen in Manipur, dat net zoals de ETA in Baskenland met bommengeweld streven naar onafhankelijkheid van de staat Manipur. Teneinde hun acties te financieren, worden gezinsleden van goeude families ontvoerd. Gewone mensen worden afgeperst tot ze hun laatste geld afgeven voor het 'goede doel'. Voertuigen worden tijdelijk in beslag genomen voor terroristische acties. Van de ene op de andere dag bevinden mensen die over wat “luxe” beschikken zich zonder geld, zonder voertuig,

Manipur is niet alleen het toneel van de strijd tussen de separatistische bewegingen en de Indische regering maar ook van talrijke ondergrondse organisaties die de afgelopen tien jaar massaslachtingen hebben aangericht onder de Kuki- en Nagaminderheid waardoor honderden mensen de dood vonden in dit onderontwikkeld gebied. Onderontwikkeld omdat India elke vorm van financiële steun voor uitbouw van het wegennet, voor de bouw van ziekenhuizen, etc. weigert. Bovendien worden financieringsvoorstellen van investeerders van buiten uit zoals bijvoorbeeld Japan radicaal afgewezen. Het gebied is dan ook sinds zijn koloniale aanhechting door India in 1949 haast niet meer geëvolueerd.

Jammer, want Manipur zou samen met de andere staten van het noordoosten van India een economische opening kunnen betekenen naar de rest van Azië.

Daarnaast werken de Indische veiligheidstroepen de rivaliteit tussen de guerillabewegingen in de hand opdat de macht van de vrijheidstrijders in deze “afvallige staten” beperkt zou blijven.

Allemaal vuile was die grootmacht India liever niet buiten hangt.

Hoog tijd dus om het oog van de wereld te richten op wat totnogtoe verborgen bleef.

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:

1.239,47 euro, toegekend op 6/06/2001.

PUBLICATIE:

Artikel verschenen in De Wereld Morgen van 25/10/2002

Katrien Verstraete

Het erf van mijn moeder

PROJECTOMSCHRIJVING

Landbouwsters en tuiniersters in Vlaanderen: met meer dan 25.000 zijn ze vandaag. Decennialang al zijn ze de spil van het landbouwgezin en van het bedrijf dat ze samen met hun man runnen. Ze rolden er van de ene dag op de andere dag in, of waren er van kindsbeen af mee vertrouwd. Voor de ene was boeren een meisjesdroom. Voor de ander was het iets waar ze nooit aan had gedacht - tot ze op een dag een boer tegen het lijf liep. Veel aandacht hebben ze als “vrouw van” nooit gekregen. Het erf van mijn moeder laat de stem horen van 85 landbouwsters en tuiniersters, jong en oud, geïnterviewd in alle (uit)hoeken van Vlaanderen. Vrouwen voor wie verder studeren lang uit den boze was - er moest immers worden gemolken en geoogst. Vrouwen die hun job opgaven om zich volop op het boeren of tuinieren toe te leggen of die opnieuw – om financiële redenen - uit werken gingen. Vrouwen die introuwden en het met hun schoonouders niet altijd onder de markt hadden. Ze getuigen over hun jeugdijaren op het “erf”, over hun verbondenheid met de natuur, over de rol van de Boerinnenbond en andere organisaties, over het respect voor hun job en de onderlinge solidariteit (of het gebrek daaraan), over de liefde voor de stiel.

Een liefde die voortdurend op de proef wordt gesteld door toenemende stress, hoge investeringsdruk en vooral door de knagende onzekerheid over wat de toekomst voor hun gezin nog in petto heeft. Sommige landbouwsters en tuiniersters zijn moegestreden. Anderen blijven geloven in de land- en tuinbouw en blijven vechten voor hun ideaal: boerin of tuinierster zijn.

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:

1.859,20 euro, toegekend op 9/09/2001.

PUBLICATIE:

Boek met als titel “Het erf van mijn moeder, drie generaties vrouwen in land-en tuinbouw.”

Uitgeverij: Van Halewyck, 2002

PROJECTOMSCHRIJVING

Marc Hoogsteyns aan het woord: "Tijdens de genocide in Rwanda in 1994 werden ook drie Belgische ontwikkelingshulpverleners vermoord door de Interahamwe, de beruchte Hutu-militie, die ook verantwoordelijk was voor de moord op meer dan 800.000 Tutsi's en gematigde Hutu's alsmede op een aantal Belgische paramilitairen in Kigali. Over de genocide in Rwanda en over het feit dat er een aantal Belgische paramilitairen vermoord werden, is al veel geschreven. Maar over de moordaanslag op de Belgische ontwikkelingswerkers zijn voorlopig weinig feiten bekend. Iedereen schijnt dit voorval te zijn vergeten. Hoewel het een interessant verhaal is en blijft.

Voor nu er in Rwanda nieuwe feiten bekend geraakt zijn.

Deze Belgen werkten in het noorden van Rwanda en volgens de familie en de advocaat van de slachtoffers waren ze op de hoogte van een gigantische fondsen-zwendel waarbij geld van het Belgische ABOS, via de Belgische NGO Nord-Sud, in de kassen van de Interahamwe belandden. Deze bewering kan aan de hand van verzamelde getuigenissen bewezen worden.

Nord-Sud werd destijds geleid door een Belgische priester die uitstekende contacten had met het netwerk van de Witte Paters. En die hadden op hun beurt uitstekende contacten met de toenmalige leiders van het land. Ook zou de NGO vooral leven bij gratie van de katholieke prominenten in België, leden van de CVP en figuren die aangesloten waren (en nog steeds zijn) bij de Christen Democratische Internationale. Ik ben ervan overtuigd voldoende elementen in handen te hebben om aan te tonen dat deze organisaties, via corruptie en via het innen van Belgisch ontwikkelingsgeld, de kassen van de Hutu-extremisten speelden.

De belangrijkste elementen om dit te bewijzen zijn in dit verhaal aanwezig en voor andere elementen bestaan er ernstige aanwijzingen dat dit het geval is. Vreemd is ook dat in 1992 een Canadese priester in Rwanda werd vermoord die eveneens werkzaam was in deze streek in het noorden van Rwanda. De man zou ook op de hoogte geweest zijn van zwendelpraktijken met Canadees - en ook Belgisch - ontwikkelingsgeld en zou, toen hij dit wilde bekend maken, eveneens op de vingers getikt zijn door zijn oversten in Kigali en zelfs in Rome. Voor hij er over kon praten werd hij vermoord...

De hoofdverdachte in dit dossier, Serafin Rwabukumba, woont inmiddels in België.

De Belgische justitie beschikt over te weinig elementen en fondsen om de zaak ter plaatse te gaan uitpluizen.

Ik ga ervan uit dat ik wel voldoende elementen heb om de zaak terug in de kijker te plaatsen."

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:

4.957,87 euro, toegekend op 28/11/2001.

PUBLICATIE:

In het weblad Le Soir magazine op 10 en 17/04/2002.

Heidi Verdonck

De coëxistentie tussen de islamitische, joodse en christelijke cultuur in Marokko (Essaouira)

PROJECTOMSCHRIJVING

Een reeks reportages met als doel verschillende facetten van de Marokkaanse cultuur te belichten, onder andere: de invloed van de religie (islam) op de denk- en levenswijze en op het dagelijks leven. In hoeverre kunnen individuen (ook vrouwen) zelf gestalte geven aan hun eigen leven (zonder inmenging van de gemeenschap); in hoeverre kan er sprake zijn van tolerantie en respect tegenover andere denk- en levenswijzen?

WERKBEURS FONDS P. DECROOS:

1.859,20 euro, toegekend op 5/09/2001.

PUBLICATIE:

- Op 30/01/2002 verscheen "Baïty"- reportage in het maandblad Tertio
- In het aprilnummer 2002 van het maandblad "DeWereldMorgen" verscheen een reportage van vier bladzijden over de vrouwencoöperatieve "Amal" ten zuiden van Essaouira, die aragana-olie ontgint.
- In maart 2002 een langere reportage in Tertio, over de erkenning van Essaouira als wereldcultureerfgoed en over de coëxistentie tussen de joodse, islamitische en christelijke cultuur in dit stadje.
- Op 24/04/2002, in Tertio de reportage "Essaouira, smeltkroes van genen en religies."

Hans Vandeweghe

Het Burkina Faso project

PROJECTOMSCHRIJVING

Hans Vandeweghe: "Burkina Faso is een goedkoop land, maar je moet er wel geraken.

Je kunt er mooie reportages te maken, maar niemand die dat zomaar aanneemt.

Dank zij het Fonds Pascal Decroos kon ik low budget naar het armste land van Afrika dat nooit in oorlog was. Burkina Faso is een arm land, maar met een bijzondere positief ingestelde bevolking. In de grote vaart der volkeren zal het uiteindelijk een voetnoot - of zelfs dat niet - blijken te zijn. Mij fascineerde vooral hoe dat arme land er in slaagde om met haar nationale voetbalploeg derde te worden op het WK voetbal voor jeugd."

Twee reportages:

- Voetbal in Burkina Faso: In Burkina Faso sterft één kind op zes voor het vijf jaar oud is. Jongetjes die hun eerste vijf jaar overleven, gaan voetballen. Deze Africa Cup zullen ze niet winnen, maar de voetbaltoekomst van de Burkinabezen lijkt verzekerd.
Een reportage uit Ouagadougou, waar Nederlanders opleiden en Belgen opkopen.
- Dokters zonder Vakantie in Ouagadougou: Wat bezielen een Belgische chirurg, een operatieassistente en een anesthesieverpleger om in hun welverdiende vakantie, gratis, in Afrika te gaan opereren? Hans Vandeweghe vloog een missie van Artsen Zonder Vakantie achterna en keek toe in de operatiekwartieren van Ouagadougou.

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:

743,68 euro, toegekend op 28/11/2001.

PUBLICATIE:

- Voetbal in Burkina Faso, verschenen in De Morgen van 19/01/2002
- Dokters zonder Vakantie in Ouagadougou: in De Morgen van 23/03/2002

Anne Adé

Dissidente media - Persvrijheid in tijden van globalisering

PROJECTOMSCHRIJVING

De persvrijheid wordt vandaag minder bedreigd door censoren en autoritaire overheden, maar steeds meer door commercialisering en monoplisering. Toch zijn er wereldwijd heel veel mensen bezig om werk te maken van alternatieve mediastemmen.

In dit perspectief trok Anne Adé begin februari 2002 naar de Braziliaanse stad Porto Alegre, waar het tweede Wereld Sociaal Forum plaatsvond.

Het Forum is een ontmoetingsplaats voor tienduizenden andersglobalisten, waar ze hun ervaringen, analyses en dromen samenleggen om te bouwen aan een andere wereld.

Anne Adé en Gie Goris (hoofdredacteur WeredWijd Magazine) namen deel aan vrijwel elke conferentie, seminarie of werkwinkel die op een of andere manier raakte aan het belang van media in de globale strijd. Dat belang groeit namelijk exponentieel en parallel met de toenemende controle van commerciële megabedrijven over wat we zien, horen, lezen en vernemen.

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:

4.214,19 euro , toegekend op 28/11/2001.

PUBLICATIE:

"Dissidente media: persvrijheid in tijden van globalisering", bijlage van Wereldwijd Magazine mei/juni 2002, naar aanleiding van de Werelddag van de Persvrijheid.

Filip Huysegems

Europa, verteld door zijn schrijvers

PROJECTOMSCHRIJVING

De Europese gedachte wordt meestal ingekleed in een economisch en politiek betoog.

Het gaat dan over de nieuwe munt, de supranationale regelgeving, het soepeler circuleren van goederen en personen... Maar waar zijn de mensen van vlees en bloed in die verhalen?

Wie zijn dat eigenlijk, onze mede-Europeanen?

De reeks van Filip Huysegems, benaderde die vraag vanuit de literatuur. Tussen januari en december 2002 heeft hij in tien Europese landen een toonaangevend schrijver deïnterviewd.

Ze hebben het over zijn of haar romans en de culturele scène in dat land. Maar vooral zijn de gesprekken een aanleiding om een idee te krijgen van wat die samenleving bezighoudt.

Zo worden de interviews tegelijk landenportretten: het gestroomlijnde Zweden, het herenigde Duitsland, het perifere Griekenland, Frankrijk dat nog altijd groots wil zijn, Oostenrijk ohne Eigenschaft.

De geïnterviewden zijn auteurs die verder kijken dan hun eigen navel. Het zijn stuk voor stuk mensen met een scherp oog voor wat rondom hen gebeurt, en die er in hun boeken in slagen iets van tijdsgeest en volksaard te vatten. In de reeks komen onder meer aan bod: de Zweedse journaliste en thrillerschrijfster Liza Marklund, Antonio Muñoz Molina, wiens romans het Spanje van na Franco ten voeten uit tekenen, Robert Menasses gedachten over Oostenrijk, de DDR-auteur Thomas Brussig en Giuseppe Culicchia's satirische kijk op Italië.

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:

2.478,94 euro, toegekend op 28/11/2001.

PUBLICATIE:

Maandelijks verscheen een aflevering van de reeks in De Standaard der Letteren, de boekenbijlage van De Standaard op donderdag.

Verschijningsdata: 24/1, 21/2, 21/3, 25/4, 23/5 en 26/6.

Aart De Zitter

Bubble Business

PROJECTOMSCHRIJVING

De economie heeft het tegenwoordig zwaar te verduren. Tot voor kort heette het nog dat het Internet de wereld radicaal zou veranderen. Vandaag spatten bedrijven open die voorheen de hemel in werden gejubeld. Financiële schandalen brachten enkele toplui handenvol geld op maar lieten de economie én de kleine belegger met een zware kater achter.

Het tij lijkt daarbij nog lang niet gekeerd, want met de regelmaat van de klok komen nieuwe hypes als schandaal bovendrijven. The Sky is vandaag niet langer the Limit.

Bubble Business beschrijft hoe hypes in de economie ontstaan.

Zowel in de zogeheten Oude Economie als de Nieuwe Economie worden bedrijven – meestal moedwillig – overgewaardeerd. Hoe wordt de waarde van een bedrijf dan wél correct bepaald? Hoe komt het dat iedereen die hoeraverhalen zo makkelijk gelooft? Waar begint een hype?

En wanneer komt het omslagpunt waar het even snel bergaf gaat als voorheen bergop?

Wie profiteert van een economische hype en wie is het slachtoffer?

Bubble Business wil dat alle betrokken partijen – ondernemers, grote investeerders, media, kleine beleggers én politici – lessen trekken uit het hypeklimaat.

Iedereen moet ervoor zorgen niet in slaap gewiegd te worden door het zoete gezang van economische goochelaars die ons het walhalla beloven maar eigenlijk niet meer dan wat door hebzucht gedreven gebakken lucht verkopen.

De vraag blijft altijd dubbel: wie zijn die keizers in hun protserige naakt, zoals in het bekende sprookje van H.C. Andersen en vooral, wie zijn de durvers die roepen dat het naaktlopers zijn?

Zullen zij het economisch neerwaartse tij kunnen keren?

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:

7.436,81 euro, toegekend op 28/11/2001.

PUBLICATIE:

Boek met als titel “Bubble Business”

Uitgeverij: Lannoo Tiel, 2002

Karl Martens

We blijven er in geloven, een documentaire over de jeugdrechtbank

PROJECTOMSCHRIJVING

Met We blijven erin geloven brengt Karl Martens een uitzonderlijk document over de jeugdbrigade en de jeugdrechtbank van Antwerpen. Zes weken lang mocht hij met toestemming van magistraten en politiemensen, de rauwe realiteit van het veldwerk vastleggen.

Wij blijven erin geloven observeert minderjarige misdadigers en slachtoffers, het falend systeem en het windmolengevecht van gefrustreerde wetsdienaren.

Haarscherp registreert de camera het verhaal van een jeugdige boef die een overval heeft gepleegd maar wegens plaatsgebrek moet worden vrijgelaten.

We blijven erin geloven, grijnst een vrouwelijke procureur als ze een 16-jarige overvaller naar huis moet laten gaan omdat er geen plaats meer is in Mol. Karl Martens volgt de jeugdige delinquent bij zijn aanhouding, zijn verhoor en zijn onvermijdelijke vrijlating.

De regering bokste op enkele weken tijd de noodwet in elkaar. De kazerne van Everberg werd razend snel verbouwd om de opvangcapaciteit voor jonge boefjes te vergroten. Maar intussen wordt de jeugdbrigade overspoeld met minderjarigen die zelf slachtoffer zijn.

Zoals de 14-jarige Betty die zich enkele uren na een groepsverkrachting huilend aanmeldt.

“Ze kwamen één na één. Toen ze met hun pistool zwaaiden had ik veel zin om het af te pakken en in mijn eigen hoofd te schieten”. Tijdens Betty’s verhoor blijkt dat ze al jaren met zichzelf in de knoop zit: seksueel misbruik door haar stiefvader, drank, drugs, schoolverzuim, labiele relaties. Maar het enige wat de jeugdrechter kan doen is zich verontschuldigen voor het feit dat er voor haar nergens plaats is in de jeugdpsychiatrie. Zeven maanden na de aangifte heeft Betty welgeteld één week psychiatrische hulp gekregen.

Voor jongeren uit probleemgezinnen of met zware psychische problemen is het tekort aan opvangplaatsen nog schrijnender dan bij jeugddelinquenten.

Maar aangezien zij de burger geen gevoel van onveiligheid geven, bestaat er voor hen geen noodwet, geen Everberg, geen doekje voor het bloeden.

Typisch is het verhaal van de 15-jarige wees Sophie, die telkens weer wegloopt uit de instellingen waar ze is geplaatst. Ze wordt door de jeugdpolitie opgepakt bij haar twintig jaar oudere vriend bij wie ze is ondergedoken. Het meisje smeekt om in een pleeggezin te worden opgenomen. Maar na 20 telefoontjes blijkt er alleen maar plaats in de ‘harde’ instelling Beernem te zijn. “Als we maar een plaats vinden. Geschikt of niet geschikt, dat interesseert ons niet meer, als we ze maar van de straat hebben,” verzucht de jeugdrechter. Wij blijven erin geloven, een documentaire, zo pijnlijk realistisch dat hij een aanklacht wordt.

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:

5.577,60 euro, toegekend op 28/11/2001.

PUBLICATIE:

Televisie-documentaire, uitgezonden op Canvas in Kwesties op 23/09/2002

Marleen Teugels

Met stille trom

PROJECTOMSCHRIJVING

Haast bij toeval komt Marleen Teugels in aanraking met het leed van zieke Balkanveteranen. Hun verhalen waren zo schokkend dat ze sinds het najaar van 1999 steeds dieper is afgedaald in de spelonken van die – voor haar – vreemde militaire wereld. Stilaan is zij erachter gekomen dat die klachten, duistere dossiers en gruwelijke feiten één groter verhaal vormen. Het gaat om de nietigheid van een mensenleven. Voor blinde doctrine, economische en politieke belangen moet alles wijken. Soldaten en burgers zijn even weinig relevant. Marleen Teugels schreef in 2000 tal van artikelen over wantoestanden in het Belgische leger. Maar die ophefmakende stukken volstonden niet om het verhaal volledig te vertellen.

Daar was een boek voor nodig, *Met stille trom*, en anderhalf jaar onderzoek.

Marleen Teugels: “De zoektocht naar de mogelijke oorzaken van de kwalen van de blauwhelmen leidde naar de verschrikkelijke ervaringen van hun collega's in de Golf.

De aanwijzingen dat toxische oorzaken mede aan de basis liggen van de ziekten van tienduizenden zieke Golfoorlog-veteranen en Irakese burgers stapelen zich op.

Toch weigert het Amerikaanse Department of Defense halsstarrig die verbanden te onderzoeken. Het financiert hoofdzakelijk onderzoek door psychiaters. Een commissie in het Amerikaanse congres heeft daarom geadviseerd het onderzoek uit de handen van Defensie te nemen en het onder te brengen bij een onafhankelijk multidisciplinair onderzoeksteam bij een ander ministerie. Ook in de Balkan werden burgers en militairen ziek lang na de strijd was gevoerd en de camera's verdwenen. Het leek mij de moeite te onderzoeken of tijdens de Balkanoorlogen mensen werden blootgesteld aan toxische vervuiling."

Heeft de enquête van het Belgische leger dan niet aangetoond dat het Balkansyndroom niet bestaat? “Deze enquête is op een zeer amateuristische wijze gebeurd”, zegt Teugels, “het onderzoek naar de Balkanziekten moet nog beginnen, bij voorkeur door onafhankelijke wetenschappers."

Met stille trom is het verhaal van een onderzoeksjournaliste die binnendringt in een gesloten mannenwereld.

Aan de hand van persoonlijke getuigenissen, veldwerk, bronnenonderzoek en interviews beschrijft Marleen Teugels de allesvernietigende kracht van het militaire apparaat. Het is een overtuigend pleidooi tegen oorlog en voor conflictpreventie. Met een fractie van het defensiebudget kan men naast een Europese interventiemacht een Europees agentschap voor conflictpreventie oprichten naast het leger, een nationaal vredesinstituut. Dit is noodzakelijk. De technologische vooruitgang maakt oorlogvoering in een geïndustrialiseerde wereld alleen maar giftiger en vernietigender.

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:

14.000 euro, toegekend in twee schijven op 13/09/2000 en 30/11/2000.

PUBLICATIE:

Boek met als titel "Met stille trom", op 18/09/2002 voorgesteld in het federale parlement. Uitgeverij: Nijgh & Van Ditmar, 2002

Voorpublicatie: Knack

Karl Deckers

De ondoorgrondelijke wegen van Foster Parents Plan

PROJECTOMSCHRIJVING

De ondoorgrondelijke wegen van Foster Parents Plan in Burkina Faso.

Omdat freelance-fotograaf Karl Deckers in 1999 en 2000 geen jaarverslagen over zijn Fosterkind in Burkina Faso kreeg, nam hij de jaarverslagen van 1992 tot 1998 nog eens ter hand. Wat bleek? Elk jaarverslag is zo goed als een doorslagje van het jaar ervoor.

Foster Parents Plan zou in Burkina Faso tussen '92 en '98 niets anders hebben gedaan dan latrines gegraven en waterputten geboord.

Zijn nieuwsgierigheid was gewekt en Karl nam – met de steun van het Fonds Pascal Decroos – ter plaatse een kijkje. Deckers stelde er vast dat zijn Fosterkind er niet meer was.

Meer dan een jaar eerder was zijn inmiddels 16-jarig Fosterkind – zoals zoveel jongens van zijn dorp – naar Ivoorkust getrokken om er op plantages te werken. Karl trof er wel iets totaal anders aan, namelijk een gezondheidscentrum dat Foster Parents Plan in 1996 had gebouwd.

Dit toch wel belangrijk nieuws is in het jaarverslag niet terug te vinden.

Uit rapporten van Foster Parents Plan blijkt dat dit gezondheidscentrum beduidend meer kost dan gemiddeld. Na de opmerking van Karl dat er in tien jaar niet bijzonder veel geld in projecten werd geïnvesteerd, bleek Foster Parents Plan plots in 1994 een weg te hebben aangelegd. Dit ene project neemt bijna 1/3 van alle geïnvesteerde fondsen van de laatste tien jaar in beslag. Toch weet Foster Parents Plan pas na zeven jaar de aanleg van deze weg in haar boekhouding te melden.

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:

1.239,47 euro, toegekend op 30/11/2000.

PUBLICATIE:

De Standaard Trottoir op 23/03/2002: "De ondoorzichtigheid van Foster Parents Plan in Burkina Faso, een verblindende cijferdans."

Denise Van den Broeck

De Haven

PROJECTOMSCHRIJVING:

De wereld van havenarbeiders, varenden en havendiensten, waar dag en nacht hard gewerkt wordt. Met Rotterdam, Hamburg en Le Havre vlakbij, moeten de Belgische havens het vooral hebben van de snelheid van laden en lossen, en van de extra service. Dokwerkers zijn niet langer die ruwe, onbehouwen kerels met honderd kilo op de schouders. De containertrafiek vraagt in de eerste plaats geschoolde arbeiders.

Ook op de schepen gaat de rat race verder, zowel voor de kapiteins als voor de machinisten en de matrozen. Vaartijden worden korter en volgen mekaar sneller op. Hoogtechnologische schepen worden meer en meer bemand door internationale bemanningen. Daarnaast maken de zeevissers moeilijke tijden door maar de kansen voor de binnenscheepvaart groeien.

Ontelbare diensten en organisaties slaan de handen in elkaar om die bedrijvigheid in goede banen te leiden: de loodsen, de waterklerken, de dokmeesters, de verkeersleiders, de scheepvaartpolitie, de douane...

Drie jaar lang trok Denise Van den Broeck rond in de haven, vaarde mee met schepen, vergezelde ambtenaren

bij het werk... Het resultaat is een mix van reportages en verhalen in de zone tussen wal en schip waar globalisering en multiculturaliteit geen loze woorden zijn.

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:
2.478,94 euro toegekend op 13/09/2000.

PUBLICATIE:
Boek met als titel "De haven".
Uitgeverij EPO, Berchem-Antwerpen, oktober 2002

Saskia Van Nieuwenhove
Kinderen in Kosovo

PROJECTOMSCHRIJVING:

"Kinderen zijn onze toekomst". Dit cliché geldt zeker in Kosovo waar kinderen en jongeren het merendeel van de Kosovaarse samenleving uitmaken: de gemiddelde bevolkingsleeftijd wordt geschat op 22 jaar. (Officiële cijfers ontbreken echter). Het project wil door de ogen van kinderen de hedendaagse Kosovaarse samenleving in beeld brengen. Drie jaar na de laatste echte Balkan-oorlog is de situatie er drastisch veranderd. Toch blijft de situatie erg labiel. Door een zestal kinderen te volgen, ook binnen hun familiesituatie, komen verschillende aspecten van de Kosovaarse samenleving in beeld.

- De heropbouw van het land, voornamelijk op vlak van huisvesting, is ver gevorderd. Toch verblijven nog een 100.000 mensen in tenten of tijdelijke woningen.
- Samenleving tussen Serviërs en Albanen is sterk verbeterd, maar verre van probleemloos. Meer dan 150.000 Serviërs die uit Kosovo zijn gevlucht, moeten terugkeren.
- Er heersen spanningen tussen de Albanese politieke partijen, wat zeker op lokaal niveau de werking van het bestuur niet ten goede komt.
- 80 procent van de bevolking is werkloos. Door de oorlog is vrijwel alle economische infrastructuur vernietigd en tot nu toe is er weinig geïnvesteerd in de modernisering van de verouderde communistische staatsbedrijven.
- De bevolking leeft een beetje van de landbouw, maar is vooral afhankelijk van de aanwezigheid van de internationale gemeenschap.
- De toenemende armoede treft vooral de jongeren. Bovendien zijn de onderwijsvoorzieningen te beperkt: de meeste scholen werken in schiften om het grote aantal leerlingen op te vangen.
- Tijdens de oorlog in Kosovo zijn duizenden artilleriegranaten, vliegtuigbommen en landmijnen gebruikt. Deze eisen nog elke dag slachtoffers. Door een zestal kinderen te volgen, ook binnen hun familiesituatie, worden niet alleen de problemen, maar ook de dromen over de toekomst in beeld gebracht. In samenwerking met de humanitaire organisatie Balkanactie van de Gemeenten, reeds enkel jaren werkzaam in Zuidoost-Kosovo, worden kinderen geïdentificeerd die aan specifieke kenmerken voldoen zodat de verschillende onderwerpen aan bod komen. Een kind behoort tot een minderheidsgroep (Serviërs, Roma, ...) een ander komt voort uit een gemengd huwelijk, een derde verloor een broertje in een ongeluk met een landmijn, een vierde is van Belgisch Kosovaarse afkomst (ex-vluchteling) en bezoekt haar grootouders, een vijfde kind leeft in schrijnende omstandigheden terwijl de familie van een zesde kind kan overleven omdat een familielid werkzaam is bij een internationale organisatie.

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:
2.000 euro, toegekend op 18/09/2002.

PUBLICATIE:
"In Kosovo mogen kinderen opnieuw kind worden",
Kerk en Leven, nummer 47 van 20/11/2002

Paul Vanlerberghe
Zimbabwe

PROJECTOMSCHRIJVING:

Harare, 4 januari 2002 - Zimbabwe is op dit ogenblik verwickeld in een enorme operatie van landhervorming en zal daarbij eind maart 2002 een cruciale presidentsverkiezing kennen, waarbij voor het eerst, regerende partij en oppositie aan elkaar gewaagd zijn. De landkwestie is een erfenis die het land meeslept uit de koloniale periode. Sinds 1998 is een grootscheepse landonteigening aan de gang waarbij ongeveer 9 miljoen

hectare land, de helft van het landbouwareaal, volgens de regering zal overgeheveld worden van de naar schatting 4.500 blanke boeren naar ongeveer 150.000 zwarte boeren. De operatie gaat gepaard met een enorme politieke mobilisatie, vormt de inzet van een presidents-campagne en veroorzaakt heel wat fysiek geweld op het terrein.

De blanke boeren en de hele blanke gemeenschap van ongeveer 100.000 mensen zoeken met aarzelende stappen naar een nieuwe rol in deze maatschappij.

Deze nationale transformatie leidt zowel binnenlands als internationaal tot grote controverses.

Daarbij komt dat het land zich voorbereidt op presidentsverkiezingen in maart van dit jaar. Deze verkiezingen leiden tot een harde strijd tussen regeringspartij en oppositie.

Daardoor wordt de landsverdediging en ook het berichten erover, nog extra bemoeilijkt.

Het is de ambitie van Paul Vanlerberghe om tijdens de komende maanden een zo breed mogelijke achtergrond te schetsen van dit gebeuren, van alle betrokken partijen, van hun motivering, methodes en van de resultaten op het terrein.

Het geheel bevat de volgende onderdelen:

- de actuele geschiedenis van de landhervorming met de inbreng van alle betrokken partijen, van hun motiveringen, methodes en van de resultaten op het terrein;
- de verwevenheid van de landkwestie met de politieke strijd tussen regeringspartij, de oppositie en de hele civiele maatschappij;
- de voorgeschiedenis van de conflictpositie tussen Zimbabwe en Congo en de breuk tussen Zimbabwe en het Internationaal Monetair Fonds. De gevolgen van deze conflicten voor het internationale isolement van Zimbabwe, totaal gebrek aan deviezen en ineenstorten van de economie;
- een expliciete verwijzing naar de regionale implicaties voor Zuidelijk Afrika; het aantonen van de parallellen met de evenzeer explosieve landsituatie in Zuid-Afrika op dit ogenblik en de mogelijke scenario's die dit land te wachten staan.

WERKBEURS FONDS PASCAL DECROOS:

3.000 euro, toegekend op 20/02/2002.

PUBLICATIE:

De artikels werden gepubliceerd in de Financieel Economische Tijd, Zaterdag Tijd (24/08/2002) onder de titel: Een Diamant van een Ranch en in New African (London, September 2002 issue): The Mother of all Ranches. De gepubliceerde en andere achtergrond-stukken worden gebundeld in een monografie.

NIET GEHONOREERDE WERKBEURZEN

Van de 80 aanvragen werden er 41 om inhoudelijke gronden geweigerd.

Meestal waren de projecten van die aard dat de normale honorering van de redactie voldoende was, of dat het ingediende project de reguliere verslaggeving niet oversteeg.

COMMUNICATIE

Ledenwerving

Het Fonds Pascal Decroos werkt volkomen onafhankelijk van commerciële en ideologische belangen. De aansluiting van talrijke leden is het bewijs dat kwaliteitsjournalistiek geen elitaire zaak is van enkelen, maar dat ze een grote groep burgers aanbelangt.

Het ministerieel besluit van de betoelagende Vlaamse Gemeenschap bepaalt dat de totale begroting van het Fonds voor maximaal 65% uit overheidsmiddelen mag bestaan.

Het saldo moet aangevuld worden met lidgeld en sponsoring.

Een goede ledenwerving is dus essentieel voor de toekomst van het Fonds. Hierdoor wordt enerzijds een brede belangstelling voor kwaliteitsjournalistiek bevorderd en anderzijds wordt de leefbaarheid van het Fonds – en de financiering der werkbeurzen – bestendig/verzekerd.

Ledenvoordeel

De leden worden nauw betrokken bij de werking van het Fonds.

Ze worden uitgenodigd op alle activiteiten (debat, lezing, conferentie...) en ze ontvangen twee keer per jaar de Nieuwsbrief van het Fonds plus de E-zine via E-mail.

Gewone leden betalen een jaarbijdrage van 25 euro, steunende leden 60 euro, ereleden 125 euro en studenten 12,50 euro. Voor bedrijven is dit respectievelijk 60 euro (gewoon lid), 125 euro (steunend lid) en 250 euro (erelid).

E-brief

In de loop van 2002 heeft het Fonds 14 E-brieven verstuurd met informatie omtrent de selectie van de werkbeurzen (databank van 1965 adressen van journalisten, mediamensen, studenten ...) en de daarop aansluitende publicatie en/of uitzending.

Nieuwsbrief

Ook in 2002 werden 2 gedrukte Nieuwsbrieven (3.000 ex.) verstuurd naar onze leden en andere belanghebbenden. Deze brieven informeren de lezers over al de activiteiten van het Fonds en bevatten een persoonlijke toelichting van de werkbeurzenbegunstigden over hun projecten.

Gratis publicatieruimte - oproep werkbeurzen

In 2002 bereikte de gratis publicatieruimte een waarde van 89.238,65 euro. Dankzij deze giften van Vlaamse kranten en tijdschriften mag het Fonds Pascal Decroos rekenen op een stijgend aantal inzendingen.

De Standaard	2.973,15
Het Nieuwsblad	3.792,00
Het Volk	1.668,00
Eos	3.250,00
Fin.Ec. Tijd	9.460,00
Film & TV	222,50
Grande	5.900,00
Humo	5.880,00
Jobat	23.500,00
Knack Magazine	4.911,00
Maxim	2.733,00
Menzo	2.170,00
Motoren & Toerisme	2.338,00
Punt	2.040,00
Tertio	250,00
Vacature	10.000,00
Weliswaar	2.000,00
Wereldwijd	1.240,00
totaal	89.238,65 euro

Website <http://www.fondspascaldecroos.com>

De website van het Fonds is een vrijwel onuitputtelijke bron van informatie. U vindt er, onder meer, een uitgebreid overzicht van websites met betrekking tot journalistiek, een lijst Vlaamse hogescholen en universiteiten waar een opleiding journalistiek gevolgd kan worden (ook post-academisch), alsook de Vlaamse Scriptiebank (zie verder). Heelwat informatie over de erkenningscommissie, de raad van Journalistiek, de Wob-procedure, het recht van antwoord, auteursrechten, Belgische en internationale "awards", enz

Het Fonds wordt regelmatig ondervraagd in verband met journalistieke opleidingen in Vlaanderen en speelt daarop in door de informatie op de website voortdurend uit te breiden en te actualiseren (vrijwel dagelijks).

Op de website kan iedereen terecht voor info over de toegekende werkbeurzen, de daarbij aansluitende publicaties en/of uitzendingen en/of reacties.

Alle punctuele acties van het Fonds en de evenementen waarop het Fonds prominent aanwezig is, worden op de site aangekondigd en van commentaar voorzien.

Werkbeurzenaanvragers kunnen het aanvraagformulier van de website ophalen.

Lezingen

Het Fonds stelt alles in het werk om beginnende journalisten (of in spe) op weg te helpen.

Een efficiënt middel om de drempel te verlagen en de interesse van de studenten aan te wakkeren, is het geven van lezingen in hogescholen en universiteiten.

- Sint-Janscollege te Gent, laatste jaar middelbaar;
- Universiteit Gent, departement communicatiewetenschappen;
- Hogeschool voor Wetenschap en Kunst, Campus Narafti in Brussel;
- Vrije Universiteit Brussel, departement communicatiewetenschappen.

Debat aan de VUB over BUITENLANDBERICHTGEVING

De Masterclass Journalistiek van de Erasmushogeschool Brussel (TTK) en de vakgroep Communicatiewetenschappen van de VUB organiseerden met de steun van het Fonds Pascal Decroos op 18/04/2002, een debat over buitenlandberichterijding.

“WAAR IS HET BUITENLAND?”

DEELNEMERS:

Gie Goris (Wereldwijd)
Paul Goossens (Knack/Belga)
Marc Van Cauteren (FET)
Ben van der Velden (NRC)
Peter Verlinden (VRT-TV)

GESPREKSLEIDERS:

Bart Cammaerts (VUB)
Nico Carpentier (VUB)

Boekenbeurs

© Luc Tessens

Voor het eerst heeft het Fonds Pascal Decroos een stand gehuurd op de jaarlijkse Boekenbeurs in het Antwerpse Bouwcentrum, met als voornaamste doel om de naambekendheid van het Fonds te promoten. De vele boeken die gepubliceerd worden ingevolge de toekenning van een werkbeurs, vormen een ideaal aanknopingspunt om de missie en de werkwijze van het Fonds voor een breed publiek toe te lichten. Geheel toevallig, maar mooi meegenomen voor het Fonds, heeft de vakjury van Boek.be – de inrichter van de Antwerpse boekenbeurs - de Debuutprijs 2002 toegekend aan het boek “De Plaag” van David Van Reybrouck (verschenen bij J.M. Meulenhoff).

Dit boek (non-fictie) werd geschreven mede dankzij de financiële steun van het Fonds.

Tijdens deze Hoogmis van het boek, heeft het Fonds samen met de Vereniging van Beroeps-journalisten (VVJ) een bijzonder vinnig en druk bijgewoond debat ingericht met als titel:

“HOE GELOOFWAARDIG ZIJN DE MEDIA?”

DEELNEMERS:

Yves Desmet (De Morgen)
Pol Deltour (VVJ)
Mathias Danneels (Het Nieuwsblad)
Piet Deslee (VTM Nieuwsdienst)
Ides Debruyne (Fonds Pascal Decroos)

GESPREKSLEIDSTER:

Phara de Aguirre

De VVOJ: Vereniging van Onderzoeksjournalisten voor België en Nederland

Begin 2002 sloegen enkele Vlaamse en Nederlandse journalisten uit diverse media de handen in elkaar. Vanuit de optiek dat men samen veel sterker staat, gingen zij over tot de oprichting van de ‘Vereniging van Onderzoeksjournalisten’ (VVOJ). Journalisten met elkaar in contact brengen, ideeën en methodes uitwisselen en eventueel tijdelijke samenwerkings-verbanden opzetten, zijn de voornaamste doelstellingen van deze nieuwe vereniging.

De VVOJ wil een vereniging worden voor het Nederlandse taalgebied.

Door middel van het uitwisselen van kennis en ervaring tussen onderzoeksjournalisten, opleiding en training van (aankomende) journalisten, het toekennen van prijzen voor onderzoeksjournalisten, discussie over journalistieke ethiek en de bevordering van openbaarheid van bestuur, zullen de oprichters van de VVOJ hetzelfde doel nastreven als hun buitenlandse collega-journalisten.

Het Fonds Pascal Decroos was actief betrokken bij de oprichting van de VVOJ, zijn directeur is secretaris a.i. en zetelt in de raad van bestuur.

Een eerste project van de VVOJ was de Conferentie Onderzoeksjournalistiek, waarvoor het Fonds een substantiële bijdrage heeft geleverd.

Tijdens deze tweedaagse conferentie, op 8 en 9 november 2002 in Utrecht, gaven verschillende nationaal en internationaal gerenommeerde onderzoeksjournalisten tientallen workshops, lezingen en trainingen. Het evenement werd een groot succes (volledig “uitverkocht”).

Organisatorisch verliep alles vlekkeloos en over de kwaliteit van gespreksleiders en workshop-inhoud waren de talrijke deelnemers eensgezind enthousiast.

Het Fonds Pascal Decroos wilde drie startende journalisten (met minder dan twee jaar ervaring) de kans bieden om deze conferentie bij te wonen en betaalde daartoe zowel hun inschrijvingsgeld als het VVOJ-lidgeld voor 2003.

De Vlaamse Scriptieprijs

© KVAB

© KVAB

Een der hoofdbekommernissen van het Fonds is het aanmoedigen van jonge mensen om journalistieke talenten in de praktijk te ontwikkelen.

Daarom heeft het Fonds de Vlaamse Scriptieprijs in leven geroepen.

Elk jaar leveren duizenden studenten een afstudeerscriptie af. En elk jaar opnieuw verdwijnen de meeste werkstukken voorgoed in de catacomben van onze academische instellingen. Het Fonds Pascal Decroos wilde een aantal scripties van dat droevige lot redden. Omdat vele scripties een verspreiding onder een breder publiek verdienen, werd een geldbedrag van 2.500 euro uitgelofd voor een afstudeerscriptie van hoog wetenschappelijk niveau dat als basis kan dienen voor een opmerkelijk journalistiek verhaal.

Verschiedende boekenuitgevers (Van Halewyck, Standaard Uitgeverij, EPO, Lannoo) reageerden enthousiast op dit initiatief, waarmee het Fonds een nauwelijks bestaand genre in de Vlaamse literatuur stimuleert: de literaire non-fictie. Deze uitgevers vinden het een interessante formule om ontluikend talent te ontdekken en twee onder hen (Van Halewyck en Standaard Uitgeverij) waren onmiddellijk bereid om een directielid in de jury af te vaardigen. En wat waar is voor de boekenuitgevers, geldt uiteraard ook voor de redacties van kranten en tijdschriften. Ook zij zijn happig om kwalitatief hoogstaande artikelen te publiceren over thema's die jongeren interesseren en door jongeren werden geschreven.

Na afloop van de wedstrijd, worden de ingezonden scripties na de jurering overgedragen aan het Fonds. Zo zal deze “scriptiebank” in de toekomst vele honderden scripties bevatten, die via de website en mits toestemming van het de auteur gratis geraadpleegd kunnen worden.

Administratie

ZETEL VAN HET FONDS:

Kolonel Bourgstraat 90, B-1030 Brussel (België)

PUBLICATIE:

1998-05-21 N. 009338

NUMMER VAN DE VERENIGING:

9338/98 (Identificatienummer)

DIRECTEUR:

Ides Debruyne

ADMINISTRATIEF MEDEWERKER:

Philippe De Sy

Algemene Vergadering

Ann Soen, Laken
Anne De Maeyer, Meise
Anne Fort, Schaarbeek
Anne-Mie Desterbecq, Oostende
Annik Vogels, Wilrijk
Ann-Sophie Decroos, Diepenbeek
Arthur Soen, Oostende
Bart Castelein, Nieuwkapelle
Danaë Delbeke, Gent
Dominiek Bil, Zwalm
Ides Debruyne, Gent
Isabel Decroos, Oostende
Jacques Van Hee, Meise
Joris Pollet, Schaarbeek
Koen Van Wichelen, Vilvoorde
Kurt Vandenberghe, Zellik
Lieve Dekeyser, Zellik
Ludo Poppe, Wilrijk
Nadia De Leeuw, Vilvoorde
Nora Baken, Oostende
Paul Decroos, Oostende
Stefaan Soetewey, Deurne
Teun Voeten, Brussel
Tom Decroos, Brussel
Yves Podevyn, Schaarbeek

Raad van Beheer

VOORZITTER:

Paul Decroos

ONDERVOORZITTERS:

Caroline Pauwels

Ann Soen

SECRETARIS:

Joris Pollet

PENNINGMEESTER:

Kurt Vandenberghe

OVERIGE LEDEN:

Bernard Bulcke

Bart Castelein

Ides Debruyne
Danaë Delbeke
Ann-Sophie Decroos
Isabel Decroos
Piet Depuydt
Anne-Mie Desterbecq
Yves Podevyn
Ludo Poppe
Jacques Van Hee
Koen Van Wichelen

Dagelijks Bestuur

VOORZITTER:

Paul Decroos

LEDEN:

Bart Castelein

Ides Debruyne

Yves Podevyn

Joris Pollet

Ann Soen

Kurt Vandenberghe

Koen Van Wichelen

Jury

Evaluatie gebeurt door een onafhankelijke jury mediadeskundigen die niet aan een bepaalde redactie of medium gebonden zijn en die samengesteld wordt door het Fonds op basis van een lijst van namen voorgesteld door de leden van de Adviesraad.

De Jury bestaat uit vier leden, waarvan drie met een gedegen journalistieke ervaring en één met een andere relevante achtergrond. Twee van de vier juryleden roteren elke twee jaar; een jurylid kan maximum vier opeenvolgende jaren in de jury zetelen. Het feit dat de namen van de juryleden niet bekend gemaakt worden, garandeert hun maximale onafhankelijkheid.

Elk voorstel wordt door vier juryleden afzonderlijk geëvalueerd aan de hand van de negen vooropgezette criteria. Aan de hand van de score die het voorstel haalt en in functie van het beschikbare budget, stelt het jurylid ook voor welk bedrag aan welk voorstel toegekend moet worden. De juryleden zenden hun beoordelingen naar het Fonds, ten laatste vijf werkdagen voor de driemaandelijke evaluatievergadering. Het Fonds brengt de verschillende beoordelingen samen in één dossier, in functie van de evaluatievergadering.

Op deze evaluatievergadering komen de juryleden, op basis van de individuele scorekaarten, tot een consensus over de toekenning van de werkbeurzen en de verdeling van het beschikbare budget. De directeur van het Fonds fungeert als secretaris. Indien de stemmen van de vier juryleden gelijk verdeeld zijn, komt de voorzitter van de jury met een compromisvoorstel dat door alle juryleden moet aanvaard worden.

Er zijn vier evaluaties per jaar, d.w.z. één per kwartaal.

Een aanvrager zal dus ten laatste drie maanden na het indienen van de aanvraag bericht krijgen over het resultaat van de evaluatie van zijn/haar voorstel. Het budget dat beschikbaar is voor de Werkbeurzen over het hele jaar (123.950 euro), wordt opgedeeld in vier enveloppen. Per kwartaal worden de enveloppen verdeeld over de geselecteerde aanvragen.

Indien de enveloppe niet of niet geheel besteed werd in één kwartaal, wordt het saldo overgeheveld naar het volgende kwartaal. Het gaat hier dus om "rollend fonds".

Balans
Rekeningen
Saldi beurzen

BALANS van 01/01/2002 tot 31/31/2002

ACTIVA		
VASTE ACTIVA		7.380,80
III. MATERIELE ACTIVA		6.141,33
B. INSTALLATIES, MACHINES EN UITRUSTING		1.602,32
Computer	230000	4.806,65
Afschr. Computer	230090	-3.204,33
C. MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL		4.539,01
Meubilair en kantooruitrusting	240000	7.565,03
Afschr. Meubilair en kantoor	240090	-3.026,02
IV. FINANCIËLE VASTE ACTIVA		1.239,47
C. ANDERE FINANCIËLE VASTE ACTIVA		1.239,47
2. VORDERINGEN EN BORGTOCHTEN IN CONTANTEN		1.239,47
Borgstellingen	288200	1.239,47
VLOTTENDE ACTIVA		50.477,91
VI. VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING		1.901,59
A. VOORRADEN		1.901,59
4. HANDELSGOEDEREN		1.901,59
Voorraad handelsgoederen	340000	1.901,59
VII. VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR		30.850,00
B. OVERIGE VORDERINGEN		30.850,00
Te ontvangen Subsidies	416100	18.600,00
Terug te krijgen beurzen	416200	12.250,00
VIII. GELDBELEGGINGEN		405,60
B. OVERIGE BELEGGINGEN		405,60
Termijndeposito's	530000	405,60
IX. LIQUIDE MIDDELEN		17.320,72
Bank	550000	17.316,31
Voorraad postzegels	578000	4,41
TOTAAL ACTIVA		57.858,71

PASSIVA		31-12-2002
EIGEN VERMOGEN		4.221,56
I. KAPITAAL		5.671,95
A. GEPLAATST KAPITAAL		5.671,95
Vermogen	100000	5.671,95
V. OVERGEDRAGEN WINST		-1.450,39
Overgedragen verlies		-1.450,39
VREEMD VERMOGEN		53.637,15
IX. SCHULDEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR		49.624,65
C. HANDELSCHULDEN		2.789,60
1. Leveranciers		2.789,60
Leveranciers	440000	2.789,60
F. OVERIGE SCHULDEN		46.835,05
Te betalen saldo's beurzen	489300	46.835,05
X. OVERLOPENDE REKENINGEN		4.012,50
Over te dragen opbrengsten	493000	4.012,50
TOTAAL PASSIVA		57.858,71

RESULTATENREKENING 2002

KOSTEN

31-12-2002

II. BEDRIJFSKOSTEN		157.205,43
B. DIENSTEN EN DIVERSEN		117.399,03
Huur kantoorruimte	610110	4.881,84
Onderhoud kantoor	610120	1.006,61
Drukwerk	611100	2.191,94
Documentatie en advies	611110	773,00
Fotokopieerkosten	611120	200,48
Kleine kantoorbenodigdheden	611130	700,46
Verzekeringen	612000	444,12
Oproep werkbeurzen	612350	89.238,65
Forfaitaire onkosten (juryleden, ...)	613000	794,96
Aankoop/huur van diensten allerlei	614110	250,00
Productie en vormgeving oproepen	614120	1.064,56
Productie en vormgeving Nieuwsbrief	614130	1.076,90
Verplaatsings- en onthaalkosten	615100	1.779,74
Organisatie seminarie VVOJ	615110	3.503,65
Organisatie persconferentie en debatten	615120	500,00
Deelname boekenbeurs	615130	3.512,61
Communicatiekosten Tel, fax, internet	616000	2.409,84
Communicatiekosten Port, koerier, enz.	616010	2.847,37
Beheerskosten Securex	617000	222,30
C. BEZOLDIGINGEN, SOC.LASTEN, PENSIOENEN		39.806,40
Wedden (bedienden)	620210	20.548,52
Werkgeversbijdrage RSZ	621100	17.306,72
Andere personeelskosten	623000	1.951,16
V. FINANCIËLE KOSTEN		68,34
C. ANDERE FINANCIËLE KOSTEN		68,34
Bankkosten	656000	68,34
VIII. UITZONDERLIJKE KOSTEN		129.100,66
E. ANDERE UITZONDERLIJKE KOSTEN		129.100,66
Werkbeurzen 2000	664000	2.602,88
Werkbeurzen 2001	664001	23.797,78
Werkbeurzen 2002	610000	99.200,00
Scriptieprijs	610001	3.500,00
TOTAAL KOSTEN		286.374,43

OPBRENGSTEN

31-12-2002

I. BEDRIJFSOPBRENGSTEN		284.392,56
A. OMZET		176,95
Omzet	700000	176,95
D. ANDERE BEDRIJFSOPBRENGSTEN		284.215,61
Werkingsubsidie van de overheid 2002	740000	167.400,00
Werkingsubsidie overheid 2002 niet volstort	740010	18.600,00
Werkingsubsidie van de overheid 2001	740100	3.668,77
Terugbetaling uitgevers	744000	1.778,19
Lidgeld 2002	749000	3.530,00
Giften van ondernemingen	749110	89.238,65
IV. FINANCIËLE OPBRENGSTEN		531,48
B. OPBRENGSTEN UIT VLOTTENDE ACTIVA		531,48
Intresten op zichtrekening	751000	125,88
Intresten op spaarrekening	751100	405,60
XI. RESULTAATVERWERKING		1.450,39
Over te dragen verlies		1.450,39
TOTAAL OPBRENGSTEN		286.374,43

saldo_beurzen2002.xls

stand van zaken dd. 31-12-2002

	1999	2000	2001	2002	som
Toegekend	9048,11	107511,42	115865,38	133075,00	365499,92
niet opgenomen beurzen	0,00	16237,03	0,00	0,00	16237,03
terugstorting	0,00	867,63	0,00	0,00	867,63
royalties	743,68	2169,07	1278,19	1778,19	5969,13
effectieve beurzen	8304,43	88237,69	114587,19	131296,81	342426,13
Uitbetaald 2000	8304,43	52166,71	0,00	0,00	60471,15
Uitbetaald 2001	0,00	29189,46	80329,85	0,00	109519,31
Uitbetaald 2002	0,00	2602,84	23797,78	99200,00	125600,62
totaal uitbetaald	8304,43	83959,02	104127,63	99200,00	
te betalen saldo	0,00	4278,68	10459,56	32096,81	46835,05

Euro

INKOMSTEN		Begroting 2003
740000	Werkingssubsidie 2003 vd overheid	186.000,00
	Ledenbijdragen (lidgeld)	10.000,00
749000	<i>lidgeld 2002</i>	
493000	<i>lidgeld 2003</i>	
	Giften in natura	70.000,00
749100	<i>van ondernemingen (zelfstandige journalisten bvb)</i>	
749110	<i>van uitgeverijen (gratis publicatieruimte)</i>	
749120	<i>van gezinnen of particulieren</i>	
	Financiële giften	
749200	<i>van ondernemingen (zelfstandige journalisten bvb)</i>	
749210	<i>van uitgeverijen</i>	
749220	<i>van gezinnen of particulieren</i>	
	Andere opbrengsten	
744000	<i>Terugbetaling uitgeverijen</i>	2.000,00
	<i>Terugbetalingen</i>	
749400	Opbrengsten v gerichte acties (fuiven, beurzen, ...)	
751000	Intresten op zichtrekening	125,00
	Intresten op spaarrekening	405,00
700000	Omzet v verkoop via E-shop	250,00
		267.750,00
UITGAVEN		
	Werkbeurzen	125.000,00
664000	2000	
664001	2001	
610000	2002	
610001	Scriptieprijs	3.500,00
604000	Aankoop v handelsgoederen vr E-shop	250,00
610110	Huur kantoorruimte	5.000,00
610120	Onderhoud kantoor	1.000,00
611100	Drukkerwerk	500,00
611110	Documentatie en advies (abonnementen, naslagwerken, lidgeld VSDC, ...)	500,00
611120	Fotokopieerkosten (Lanier)	300,00
611130	Kleine kantoorbenodigdheden (clips, papier, toner, ...)	700,00
612000	Verzekeringen	450,00
613000	Forfaitaire onkosten (Vergoeding juryleden)	800,00
614110	Aankoop/huur van diensten Allerlei Derden	250,00
614120	Productie en vormgeving oproep werkbeurs (tekst en layout)	1.000,00
614130	Productie en vormgeving Nieuwsbrief (tekst en layout)	1.000,00
615100	Verplaatsingen, verblijf-en representatiekosten	1.200,00
615110	Organisatie seminarie VVOJ	
615120	Organisatie persconferenties en debatten	1.500,00
615130	Deelname BoekenBeurs	2.000,00
616000	Communicatiekosten (Tel, fax, internet ...)	2.500,00
616010	Communicatiekosten (Port, koerier, enz ...)	2.500,00
NNNNNN	Onvoorziene kosten	900,00
	Personeelskosten	48.000,00
617000	Beheerskosten Securex	
620210	wedde Ides	
620220	wedde Philippe	
621100	Sociaal Secretariaat (bedrijfsvoorheffing, ...)	
650100	kosten voor KBC rekeningen en diensten	
623000	Andere personeelskosten (Maaltijdvergoedingen)	
612250	oproep werkbeurzen	70.000,00
		268.850,00